

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Wesselényi-utca 214. sz. alatt,
1-ső körben van, hova a lap
egy szellemi, mint anyagi ré-
szét illető minden közlemény
intézendő.

BÁCSKAI ELLENŐR.

Társadalmi, közmivéledési, szépirodalmi és közgazdasági közlöny.

Előfizetésidő:

Helyben házhoz hordva és
vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedévre . . . 3 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Csak bérmentes levelek fogadhatók el: kéziratok nem adhatók vissza.

Háromhasábos nyitlőr sor:
40 fillér.

A farkas és a bárány.

Budapest, 1903. év, május 1-én.

Mindnyájan ismerjük Phaedrus meséjét. Ezt a mesét játsza el most az obstrukció, midőn a kormányt okolja, hogy »felzavarta a vizet«, vagyis, hogy az ex-lex megint a nyakunkon van. S a kérdést úgy állítja fel, az obstruáló parlamenti kisebbség, hogy az ujonctörvény elleni harc nemcsak jogot ad az indemnitás megobstruálására, hanem egyenesen megköveteli azt. Már pedig az ujonctörvény elleni harc és a törvényes kormányzás megakasztása nem egy és ugyanaz. És midőn így szinéskedik az obstrukció, mire számít? Árra, hogy a közvélemény csupa félkegyelmű emberekből áll, akivel ezt el lehet hitetni.

Hát igaz, a közvélemény Magyarországon sokféle emberből áll. Nagyon jóra való, egyszerű honpolgárok élnek falvakon s városokban, akik derekasan megteszik a maguk kötelességét a saját foglalkozásuk körében, de a politikába nincsenek annyira beavatva, hogy a saját fejük vezethetné őket. Aki közel fér hozzájuk, annak a fejével gondolkoznak s annak a szájával beszélnek. S ha vannak olyanok, akik megzavarják a fejüket, — jóhiszeműen tévednek, és tiszta hazafisággal vétkeznek a haza legdrágább kincsére, az alkotmány ellen.

Ezeket fellehet izgatni a politikai vi-

géknek, de hát csupán ezekből áll-e Magyarországon a közvélemény?

Szerencse, hogy nem így van! Magyarországon is a közvélemény azokból áll, akiket a magasabb intelligencia jogosít fel arra, hogy a közvéleménynek irányt adjanak, és az események felett bírói széket üljenek. S lehet-e Magyarországon intelligens és gondolkodó ember, aki elhigye azt, hogy az obstrukciónak és az ex-lex-nek a kormány és a többség az oka?

És az is igaz, hogy amennyire a farkas szerepét játszta eddig az obstrukció a kormányval és a többséggel szemben, épp annyira bárány is volt szelidség és türelem dolgában a kisebbséggel szemben a szabadelvű párt. De vajjon úgy lesz-e ezután is, midőn immár világos, hogy a szelidség és türelem mitsem használ, mert az obstrukció vaksága és vadsága nem ismer határt? Így lesz-e ezután is, midőn világos, hogy a farkas ezt a türelmes bárányt meg akarja enni?

A jelek azt mutatják, hogy az ex-lex volt a határ. És hogy csak eddig volt szelid és türelmes a szabadelvű párt, de innen kezdve nagy metamorfozison fog keresztül menni. Miért a bárányból oroszlán lesz.

A jelek arra mutatnak, hogy a szabadelvű párt, mely eddig némán és türelmesen várta, hogy az obstrukció mikor fog észre térni, és mikor fog föléb-

redni benne a lelkiismeret, — ezután már nem fogja némán tűrni azt a fékevesztettséget, melylyel az obstrukció a maga makacsságáért kész, romba dönteni az alkotmányt is. És valószínű, hogy most az ex-lex beálltával a szabadelvű párt korifeusai egymás után fognak sikra szállani, hogy az obstrukció álarcat letépjék, és nagyranőtt szarvait letörjék.

Nem fogják tovább tűrni azt a terrorizmust, mely által az obstrukció hősei máris konventet csináltak a parlamentből. Lefoglalták saját részükre a szólás szabadságot; mert csak önmaguknak engedik meg, hogy azt mondják, a mi nekik tetszik, ellenben ugyanezt a többség szónokainak meg nem engedik. Ha a többségből kel fel valaki, hogy elmondja a maga meggyőződését, — lehurrogják, és vad ordítások közt akadályozzák meg, hogy szólás jogát gyakorolhassa.

Lefoglalták a maguk számára a házszabályokat, — mert csak azt tűrik abból, ami nekik kedvez, — s mindent lehetetlenné akarnak tenni, ami a többség jogait védi és biztosítja.

Lehet-e, szabad-e ezt tovább is némán tűrni?

Teljesen érthető, ha a szabadelvű pártnak semmi kedve nincs arra, hogy a türelmes bárány szerepét játszsa tovább is, és amilyen egyértelműleg követte a szabadelvű párt az obstrukció által fel-

A „BÁCSKAI ELLENŐR“ TÁRCAJA.

Tea-rózsák.

Mikor még kis gyermek valék
S játék volt életem:
A kerti rózsák szirmai
Tépdestem szüntelen.

Ma nagy gyermeknek tartanak
S a múlt feledve rég;
De rózsafáimat ma sem
Tudtam feledni még.

Nagyon nehéz a feledés
A tüdőrkert öléi,
Hol annyi pajkos rózsaszál
Simul, hajlik felém.

S nem is vétek, hogy a rózsák
Ölelnek engemet:
»Ki a virágot szereti
Rosz ember nem lehet!«

Zurányi.

A dohányzásról.

Századok óta áll fenn a dohányzás kultusza és alig van emberlakta világrész, ahol ez az alapjában sajátos élvezet lábra, vagyis szájra ne kapott volna. Mielőtt a dohányzásnak a szervezetre való hatását feltüntetném, talán érdeklődést kelt, ha magáról a dohányról is elmondok egyet-mást.

A dohány eredeti hazája Amerika. Hogy mely században ismerték azt fel a benszülöttek és kezdtek élvezeti füstölésre felhasználni, ki nem deríthető, miután Ameri-áról való

ismereteink természetesen csak annak felfedezése idejéig terjedhetnek vissza. Irodalmilag igazolt tény annyi, hogy Columbus már 1492-ben látta *Guanahán* lakosait összecsavart levéltekeréseket szívogatni, mely növényleveleket ők »*tabacos*«-nak nevezték el.

Legelsőben *Pano Roman* spanyol szerzetes foglalkozott közelebbről e növényvel, 1496-ban, mikor is alkalma nyílt azt *Tabacos* helységében megismerni. A német »*Tabak*«, a francia »*tabac*«, a latin »*tabacuma*« és a többi hasonló hangzású nevek éppen ezen helység nevével vannak vonatkozásban, amelynek nevéből említett szerzetes e növényt elnevezte és mint sebek elleni gyógyszert Európába hozta. Tényleg szerepelt is a dohány a régi gyógyászatban, de mint mellőztetőt, sőt veszedelmeset, az újabb gyógytudomány teljesen mellőzi azt.

A dohány szerves alkatelemei közül a nicotén és nicotianin és ezeknek szétválasztási termékei, valamint a füstben benn foglalt égési termékek: a pyridin, collidin, picolin, lutidin, továbbá kéksav, szénnoxszid, mocsárgáz, szén-sav, cyanommonium stb. azok, amelyek a dohányzás okozta heveny és idült mérgezéseket előidézik.

Ha szivarból vagy pipából erős szippantást téve, a füstöt hosszú időn át csukott szánkban benntartjuk, ügyelvén, hogy a füstből mit se nyeljük le, azt tapasztaljuk szájnnyitáskor, hogy a visszatartott füst eltűnt. Hová lett? Impregnálódott az a száj, a to-

rok és a garat nyakhártyájába, a füstben bennlevő égési termékekkel együtt. Pipamocsoszerű ízt érzünk ekkor, ez a nicotín hatása. Továbbá keserű ízt, ezt a nicotianin okozza. Ha pedig a kísérletet többször ismétljük egymásután — amit azonban nem ajánlok — bódulat jön létre. Ez a pyridin hatása, a nicotín és nicotianin hozzájárulásával.

Hangulatos borozgatással és dohányfüstöléssel töltött estét követő másnap reggelen ki nem tapasztalta még a következőt?

Bódultan kelünk fel, agyunk tompa nyomást, fájdalmat érez. Szánk kellemetlen, kesernyes, szemünk kiveresedett. Ekkor kezünket homlokunkra szorítva, elkezdődik a hamleti töprengés.

»Miért érzem magamat így rosszul, hiszen nem ittam én sokat? Eleget is aludtam, — X. barátom azt állította, hogy saját termésű borát ittuk, az hát nem volt pancs. Hát mégis mitől van ez a különös rosszullet? Máskor többet is ittam, erősebb bort és még sem voltam így!« stb. Mindenre gondolunk, csak arra nem, hogy vagy tizenötön, ültünk zárt helyiségben és mindannyian csak egy osztottuk nagykedélyesen a szivar, cigaretta, vagy pipafüstöt és hogy attól a sűrűn gomolygó füsttől, mit sem sejtve, egy kicsit meg lettünk mérgezve.

Ilyen rosszullethez hasonló éreztetést az is, ki maga nem is dohányozott, de órákon át ki volt téve a füst hatásának. Ebből az követ-

idézett ex-lexbe a kormányt, éppen olyan egyértelműleg fogja követni abba a harcban is, mely az obstrukciót megakarja, megfogja törni.

A közvélemény pedig itélni fog. És ugyanakkor az az intelligens és gondolkozni tudó nagy réteg is, mely hivatva van ítélőszéket ülni, felfogja emelni tiltakozó szavát, azok ellen a cirkuszi játékok ellen, melyekkel az obstrukció a maga igazi céljait leplezni, és rombolásait tekargatni akarja.

Mert az obstrukció bűnét, melylyel az ex-lexet előidézte, nem fogja menteni az, hogy a kormány és a többség mindent megfognak tenni arra nézve, hogy az ex-lexből semmiféle hátrány ne származzék sem az országra, sem az alkotmányra.

Ez a körülmény az obstrukciónak nem mentsége lesz, hanem nemezése.

S ez a nemezés éppen az ex-lex alatt fogja utolérni az obstrukciót. S ami által a kormányt és a többséget megtörni remélte, — ő fog megtörni az alatt.

Ha csak ez az ország nem érdemli meg már az alkotmányos parlamentarizmust, és az abszolutizmusra már teljesen meg van érve.

De ez is el fog dőlni, a mostani ex-lex alatt!

Ifj. Ábrányi Kornél.

* * *

Május elseje óta az ország ex-lex állapotban van. A kormánynak nem szabad törvényesen adót és katonát szedni és nem szabad fizetést teljesíteni. Viszont a polgár nem köteles adót fizetni és a sorozó bizottság elé állani. Hogy a kormány, a mely egyébként törvénytelenként minden jogát gyakorolhatja és kö-

keztethető, mint ahogy tény is, hogy a nicotinmérgezés a dohányfüst közvetíti.

Előttérbe lép itt a kérdés — és méltán — hogy: miként van az, hogy a vázolt rosszullét, vagy az ahhoz hasonló, miért csak alvás után és miért nem jelentkezik az már lefekvéskor, alvás előtt? Magyarazata ez: Ébrenlétben a szervezet ellenálló képessége minden életeréjével védekezik a kórhatalvány ellen, míg alváskor, amikor csökken a szervezetben folyton tartó életeréjési folyamat, csökken az ellenálló képesség is és mintegy orvul halmazódik fel a kóros inzultus hatása, amely hatást az alkohol egyidejű élvezete még jobban fokozza.

Míg a szenvedélyes dohányos nem ismer határt élvezetében, addig vannak oly gyenge idegzetű férfiak, kiknek valósággal tortúra dohányzók közelében lenni. Hát még némi ideges nő! Valósággal extázisba jön, ha férje, ki már rég lemondott gyengédségéből a dohányzásról, valamely társaságból jöve, dohánygyallatot hoz haza ruházatán.

Táncmulatságban egészen jó idegzetű hölgyekkel is nem egyszer megtörténik a következő dolog:

Egy férfi táncra kér egy hölgyet. Egy-két tóurt a legvidámabban lejtenek. Egyszerre a nő hirtelen abbahagyja a táncot. »Nem bírom tovább« mondja, »sokat táncoltam már és nem jól érzem magamat.« Előbbi kijelentése azonban erőszakolt — a hölgyek általában fáradhatlan táncosok — de az utóbbi, hogy ugyanis nem jól érzi magát, legkevésbé tulzott. A férfi nem tudja mire vélni a dolgot, de nyomban megtudja a hölgy legközelebbi szomszédja. »Olyan kéményszag jön a szájából«, panasolja annak, »hogy ha

telességét teljesíteni tartozik, nem fog szigorúan megmaradni megcsontított jogkörében, az bizonyos. Hogy többet ne mondjunk, az államadósság kamatait minden körülmények közt fizetni fogja s fizetni fogja a hivatalnokait is, akiktől szolgálatuk teljesítését követelnie kell.

A Széll-kormány természetesen számol a kényszerhelyzettel és a reá ruházott hatalmat csakis az alkotmány keretén belül gyakorolja. Beszüntették az adóvégrehajtásokat, adófizetésre sem szólítanak föl senkit, de azért az önkéntes adófizetéseket elfogadják.

Törvényhatósági közgyűlés.

(Április 30-án.)

Szokatlanul nagy számban jelentek meg a városatyák a csütörtökön tartott rendes havi közgyűlésen. Szokatlan mondjuk, mert rendes körülmények között alig látunk néhány buzgó, a város ügyeit figyelő bizottsági tagot. Mindig ugyanazok. Mos választások voltak. Ez megmagyaráz mindent. Pedig hát a közgyűléseken vita alá kerülő városi ügyek között sokszor vannak oly fontosságúak, a melyek egy, a város ügyeit igazán a szíven viselő városatyáknak elmulasztania épp úgy nem helyes, nem lehet közönyös, mint egy-egy tisztviselői választás. Mert, hogy a mostani tömeges bevonulás a választások érdekében történt, az kétségtelen. Kár pedig a közügyeknek illetően való elhanyagolása azok részéről, akiknek a polgári bizalom mandátumot adott.

Örömmel jegyezzük fel, hogy a törvényhatósági bizottság a most lefolyt tiszti választásokat a jog, törvény és igazságnak megfelelőleg ejtette meg, s párttekinetektől eltekintve — igen helyesen — oly kipróbált

abban nem hagyom a táncot, elajulok.« Ez hihető is, mivel a dohányfüstben a nicotin, a nicotianin stb. mellett ép oly koromtermékek is vannak, mint a koromban általában, amelyek szenvedélyes dohányzóknál úgy megtámadják, úgy átjárják a száj minden hajlatát, redőzetét, hogy valósággal émeltyítő a bűz, amely az ilyen módon a szájából kiárad.

A dohány levelekből Passelt és Reimann kórvegyészek vonták ki először — 1828-ban — a tiszta nicotint. Rendkívül veszélyes még ez.

Heveny dohánymérgezés leginkább kezdőknél szokott fellépni. Elsáppadás, szédülés, fájás, hányinger és az egész testnek elbágyadása jellegzik azt. Akik dohányosok vagyunk, jól ismerjük e tünetcsoportot és mosolyogva és jól eső merengéssel gondolunk vissza arra az időre, amikor dobogó szívvel vonultunk félre a világ, vagyis szüleink és tanáraink elől és gyújtottunk rá sejtelmes érzéssel, kidülledő és könybelábadó szemekkel, fuldokló köhögés kíséretében az első cigarettára. Mire végig szittuk, vagyis inkább fújtuk, belebetegedtünk.

A mérsékelt szívásnak nincs semmi számba vehető káros befolyása a szervezetre. Csak a mértéktelenség okozhat és okoz károkat. Erős szivaroknak éveken át folytatott szívása a szív izomzatának zsíros elfajulását eredményezi, amely az idült nicotizmusként a szívet tápláló véredényekre történő szűkítő hatással van oki összefüggésben. Szív táji tompa nyomás, szívdobogás, légszomj, mellszorulás a feltűnő tünetei az idült dohánymérgezésnek; továbbá: álmatlanság, étvágytalanság. A szervezet nagyobb mérvű megtá-

tisztviselőket ajándékozott meg bizalmával, akik a városi ügyeket — a közügy érdekében — lelkiismeretes munkássággal fogják előmozdítani illetőleg végrehajtani.

A közgyűlésen a következő nevezetesebb tárgyak fordultak elő:

Schmausz Endre főispán az ülést pont 9 órakor nyitotta meg s először a polgármester jelentése olvastatott fel a közigazgatás f. év március havi állapotáról, melyben meleg hangon emlékezik meg az elhunyt Váli Béla bizottsági tag kiváló érdemeiről, miéltis indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság jegyzőkönyvileg adjon kifejezést érzelmeinek elvesztése felett s részvétet jegyzőkönyvileg örökítse meg. — Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Dr. Reisner Lajos bizottsági tag a városunkban alkalmazott állami adóvégrehajtó zaklatásairól emlékezett meg, kit most az ex-lex küszöbén a m. kir. pénzügyigazgatóság visszahívott. Ez az állami adóvégrehajtó sem birt több állami adót behajtani, mint a mi adóvégrehajtóink, sőt községi pótdadókban jóval kevesebb folyt be, mint ezelőtt. Indítványozza, hogy készítsenek egy kimutatást az állami adóvégrehajtó itteni működéséről, terjesszék azt fel a ministeriumhoz, hogy ott is meggyőződjhessenek, mily főlöles volt a város költségére az állami adóvégrehajtónak a kiküldetése.

Dr. Biró Károly polgármester megjegyzi, hogy az állami adóvégrehajtó itteni működése alatt tényleg több adó folyt be, mint ezelőtt. A kimutatást az adók behajtására nézve a zombori m. kir. pénzügyigazgató minden évben előterjeszti a közigazgatási bizottság ülésén. Nincs az ellen kifogása, hogy ezt a kimutatást a pénzügyministerium elé is terjesszék.

Dr. Mukits Simon orsz. képviselő s

madottságánál elmebeli zavarok is észlelhetők, sőt az idült dohánymérgezés a terjedő hűdéses butaság — e rettentő kóralak létrejövéséhez is hozzájárul.

De nőzzük egyszer a dohányzásnak a jó oldalát is. Mert van ilyen is. A dohánynak, illetve a nicotinnak a szervezet által megtűrt minimumában azon élettani hatása van, hogy az agyra és általában szellemi munkát végzőknél a szívási vágy rendszeren fokozottan lép fel akkor, ha dologhoz fognak, vagy ha abban elfáradást éreznek. Rágyujtva, nagyobb erővel kezdik, elfáradva, mintegy felfrissülten folytatják azt.

Továbbá mozgási ingert fejt ki a bélhuzamra, ami különösen éhgyomorral történő dohányzásnál tapasztalható. Nyálkaoldó hatása is van. Ez utóbbi tényből magyarázható az, hogy tüdőbajosoknak is leggyakrabban hijába tiltja az orvos a dohányzást.

A dohányzás nyújtotta élvezet mibenlétét elmondani, leírni, megmagyarázni nem lehet. Ez olyan szórakoztatója, vigasztalója, gondúzója a szivar vagy a pipafüst a dohányos embernek, a magánosnak pedig meghittje, legjobb barátja. Hogy mily különös, csodálatraméltó erő rejlik a dohány szívásban, eléggé jellemző, hogy szerencsétlen halálraítéltek, kik az elképzelhetlen testi és lelki gyötrelmek között utolsó éjszakájukon minden ételt és italt leginkább félre löknek, néha minden lelki vigaszt és a szivart, cigarettát mohón élvezik majdnem utolsó órájukig.

De legjellemzőbb a kesergő magyarnak ez a felkiáltása: *az egész világ nem ér egy pipa dohányt.*

Dr. Kovács Mór.

bizottsági tag azt a kérdést intézi a polgármesterhez, hogy: Van-e szükség Szabadkán állami adóvégrehajtóra? Attól tart, hogy az ex-lex multával ismét állami adóvégrehajtót küldenek a városi adófizető polgárok nyakára, aki azt a munkát végzi, melyet a mi városi adóügyi osztályunk amugy is kifogástalanul teljesít. Indítványozza tenát, hogy felirat intéztessék a közgyűlés kebeléből a m. kir. pénzügyminiszterhez, melyben arra kéri, hogy az ex-lex megszüntetésével ne küldjék vissza az állami adóvégrehajtót Szabadkára.

Dr. Biró Károly polgármester hozzájárul az indítványhoz s az elfogadtatik.

Ezután felolvastott dr. Mukits Simon bizotts. tagnak azon indítványa, hogy a sebesítési-pusztai birtokosoknak a fűbér megfizetésére halasztás adassék. — A közgyűlés a halasztást t. év augusztus végéig megadja.

Olvastott dr. Liposencsics Lázár és társai bizottsági tagoknak indítványa a külterületen felállítandó csendőrállamásokra vonatkozólag. — A közgyűlés a tanácsjavaslatára kimondta, hogy a külterületeken a személy és vagyon biztonság megvédésére Kelebiára, Ludasra, Tavankutra, Nagyfőnyre, Verusicsra csendőrsőt állít. Költségeinek fedezése és létesítése végett pedig felir a m. kir. belügyminiszteriumhoz.

Olvastott Csóvits Márk bizotts. tagnak indítványa a II-ik körű rendőrlaktanya épületére vonatkozólag. — További intézkedés végett kiadott a tanácsnak.

Olvastott dr. Mukits Simon bizotts. tagnak indítványa a Kálváriához vezető utnak járdával való ellátása iránt. — A közgyűlés elhatározta, hogy a Kálváriához vezető utat a Bethlen utcától kezdve téglajárdával látják el. A kálváriát körülkerítik, az árkokat beboltozzák és a temetőhöz vezető utat jókarba helyezik.

Ezek után a leérkezett törvények meghirdetése és a többek által elfoglalt területekre, valamint a gyermekmenhely telkeinek megvétele és a györgyeni iskolához vezető ut területeinek kisajátítására a névszerinti szavazások ejtettek meg.

Elnöklő főispán felhívja a közgyűlést, hogy a megejtendő tisztí választásokra vonatkozólag a kijelölő bizottságba három tagot válasszon. A közgyűlés a maga részéről: Freudenberg Márk, Gyelmis Gerő és Kiss Ábel bizottsági tagokat választotta meg. A főispán, törvényadta jogánál fogva a kijelölő bizottságba: dr. Békeffy Gyula, Farkas Zsigmond és ifj. Vojnich Sándor bizottsági tagokat nevezte ki.

A kijelölés után a négy tanácsnokot a közgyűlés külön-külön választotta meg. A kijelölések következtében eszközöltettek a tanácsnoki állásokra:

Első jelölés: Lyubibratich Kelemen eddigi pénzügyi tanácsnok, Hegedűs János eddigi adóügyi tanácsnok és dr. Bölits József, volt városi jegyző. Névszerinti szavazás kérvén a függetlenségi párt részéről, a főispán azt elrendelte. A szavazatszedő bizottság elnöke: id. Frankl István, bizalmi férfiak: Regényi Lajos és Varga Ágoston. Beadott összesen 259 szavazó ódula, ezek közül egy érvénytelen volt. Ebből Hegedűs János 145-öt, Lyubibratich Kelemen 113-at kapott. Eszerint **Hegedűs János** 32 szótöbbséggel választott meg tanácsnoknak.

Második jelölés: Lyubibratich Kelemen eddigi pénzügyi tanácsnok, dr. Vojnits Dezső árvaszéki ülnök és Jakobsich Gyula eddigi gazdasági tanácsnok. Közfelkiáltással

egyhangulag **Lyubibratich Kelemeu** választott meg tanácsnoknak.

Harmadik jelölés: dr. Vojnits Dezső árvaszéki ülnök, dr. Kiss Péter városi alkapitány, dr. Zsuzsevi István ügyvéd jelölt és Antunovich Andor nyug. városi alkapitány. Közfelkiáltással egyhangulag **dr. Vojnits Dezső** választott meg tanácsnoknak.

Negyedik jelölés: dr. Bölits József volt városi jegyző, dr. Kiss Péter városi kapitány és dr. Zsulyevits Antal ügyvédjelölt. Névszerinti szavazás kérvén, az elrendeltetett. A szavazatszedő bizottság elnöke: id. Frankl István, bizalmi férfiak: Kosztolányi Árpád és Regényi Lajos. A szavazás alatt dr. Kiss Péter visszavonta kérvényét. Beadott összesen 245 szavazó ódula, ezek közül egy érvénytelen volt. Ebből dr. Bölits József 175-öt, dr. Zsulyevits Antal 62-öt és dr. Kiss Péter 7-et kapott. Eszerint **dr. Bölits József** 105 abszolút szótöbbséggel választott meg tanácsnoknak.

Adópénztári tisztnek egyhangulag megválasztott: **Ognyanov Milán**.

Másodosztályú számtisztnek egyhangulag megválasztott: **Vojnich Andor**.

Segéd adótisztnek egyhangulag megválasztott: **Rizsányi János**.

Első osztályú irnokká kijelöltek: Weisz Miksa, Kovács Oskolás Lajos, Schön Manó, Balázs piri Dániel és Schwimmer Simon. Névszerinti szavazás kérvén az, elrendeltetett. Beadott 167 szavazó ódula. Ebből Kovács Oskolás Lajos 136-ot, Schwimmer Simon 22-öt, Weisz Miksa 8-at és Schön Manó egy szavazatot kapott. Eszerint **Kovács Oskolás Lajos** 105 abszolút szótöbbséggel választott meg első osztályú irnoknak.

A Ludovika városi két alapítványi helyre első sorban: Mamuzsich István és Piros Sándor jelöltek, másodosorban: Erdélyi Sándor és Futó Ferenc jelöltek.

A közgyűlés a közbiztonság építését ellenőrző bizottságba kiegészítő tagokul: Láng Simon, Fazekas Lajos és Ragaczy Antal bizotts. tagokat választotta meg.

Olvastott a kalocsai érseknek az átírat a tanyai templomok építésére vonatkozólag. — Kiadott a tanácsnak javaslatlételre.

Olvastott Szirmai Antal festő művész, városunk szülöttének ajánlata, mellyel egyik nagyobb festményét a városnak ajándékozta. — A közgyűlés a történeti festményt elfogadta s egyelőre a közkönyvtár és múzeum helyiségében rendelte elhelyeztetni.

Olvastott a tanács javaslata a folyó évre kivetendő pótdadók tárgyában. — A közgyűlés 9% pótdadót állapít meg.

Olvastott a főgymnásiumi igazgató jelentése a Kosuth Lajos-féle 400 korona jutalomdíjra vonatkozólag. — A közgyűlés a jutalomdíjak kiosztásával a tanácsot bizta meg.

A közgyűlés a közbiztonság építésére megartott árlejtést Molczer Károly vállalkozó javára jóváhagyta.

A közgyűlés Mayer Mór bérleti szerződését a »Mária Terézia-park« bodéra vonatkozólag egy évre meghosszabbította.

Olvastott Vermes Béla és Wittmann Károly bizottsági tagoknak a felebbezése a Kossuth-utca aszfaltozása tárgyában. — A közgyűlés a felebbezéssel szemben elhatározta a Kállay-utca burkolattal való elhatását.

A közgyűlés Sziebenburger Károly főgym. tanárnak évi 4600 korona, Milkó Henrik adópénztáristisztnek évi 1160 korona, Domonkos Bertalan gyalog rendőrnek évi 252 korona, Gajdás Ferenc lovasrendőrnek évi 291 korona, öz. Csóvits Bódognak évi 300 korona nyugdíjat szavazott meg.

Olvastott a tanács javaslata Jets Dezső ludasi kántor fizetésének a felemelése iránt. — A közgyűlés — id. Gálly György bizotts. tagnak indokolt felszólalására — az összes iratokat vissza adja a tanácsnak azzal az utasítással, hogy az ügy behatóbb tanulmányozása után tegyen újabb javaslatot.

A közgyűlés dr. Landauer Adolf tiszti alügyésznek három havi, Peits István házi pénztárnoknak két havi és Vujkovits András rendőr biztosnak három havi szabadság-ídőt engedélyezett.

Olvastott a m. kir. belügyminiszternek a leirata, mellyel a város által felvenni szándékolt kölcsönökre vonatkozó határozatát jóváhagyja. — Tudomásul vétetett.

Olvastott a tanács javaslata a szt. róku-si temető kibővítése tárgyában. — A közgyűlés a temető kibővítésére egy és fél lánco földet vásárol négyesegölét 2 koronával számítva.

Olvastott a tanács javaslata a honvédszáralkantya felülvizsgálata s illetve Molczer Károly vállalkozó kereseti összege egy részének kiutalása tárgyában. — A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

Végül a megválasztott tisztviselők a hivatalos esküt tették le s ezzel a közgyűlés d. u. 2 órakor végetért.

Helyi és vidéki hírek.

— **Uj honvéd ezredes.** Ő Felsője a király Boroviczény Gyulát, a szabadkai 4-ik honvéd huszárezred alezredesét **ezredessé** nevezte ki.

— **Főispáni kinevezések.** Schmausz Endre főispán, törvényadta jogánál fogva, a »Mária Valeria« közkórházhoz segéd orvosokká: dr. Prokesch Viktor és dr. Faragó Géza orvosokat nevezte ki.

— **A polgármesterek második kongresszusa.** A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok ez évi kongresszusukat f. évi május 13-án tartják meg Debreczenben, a városháza nagytermében. Az eddig megállapított tárgysorozat a következő: 1. Komlóssy Arthur alelnök lemondása és helyének betöltése. 2. Elnök jelentése a városok vagyoni viszonyainak mielőbbi rendezését kéri feliratoknak az összes városok küldötteiből és képviselőiből álló küldöttségek által Kálmán belügyminiszternek együttesen történt átadásáról. 3. A külön városi törvényben felveendő irányelvek felett dr. Tóth Pál szegedi h. polgármester előadása. 4. Az 1904. évi értekezlet elnökének megválasztása.

— **Búcsú Szt. György külvárosban.** Szt. György külvárosunkban a búcsút a régi hagyományos ősi szokás szerint a hívek az idén is a múlt vasárnapon nagy ünnepélyességgel tartották meg. A búcsú egyházi része a plébánia templomban folyt le óriási néptömeg részvétele mellett. A nagymisét **Jeszzenovics János** plébános celebrálta fényes segédlettel. Délben a plébánián nagy ebéd volt, melyen **Schmausz Endre** főispánunkkal nagyszámu előkelő közönség vett részt. Az izletes magyaros ebéd alatt számos felköszöntések mondattak. Ebéd alatt a kitűnő szentesi cigányzenekar húzta a szebbnél-szebb magyar nótákat; a bandának a klarinetosa pedig remekül fújta a tárogatót. A kedélyes társaság a jó bor mellett éjfélig kitarott.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrogvármegye törvényhatósága f. év május 6-án, szerdán d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— **A szt. Ferencrendi zárda új házfőnöke.** A szt. Ferencrendiek rendtartományi főnöke az elhunyt Kuluncsich Jesse szabadkai házfőnök helyére: Liposinovicz Szilveszter rendtartás nevezte ki házfőnöknek, aki szintén szabadkai születésű és már évek óta tevékenyen működik a lelkieken Szabadkán. Üdvözljük az új házfőnököt!

— **Május elseje.** A sok esőzés és hűvös időjárás után május elseje melegen köszöntött be. A város erdőben kora reggel a nyíló virágos s a zöldült fák közé szépszámu közönség rándult ki, s vigan, kedélyesen töltötték e kies helyen május elsejét. Délután Palocsra is sokan rándultak ki s a melegfürdőben — mely e napon megnyitott — többen megfürdtek. — A szabadkai szociáldemokraták is megünnepelték május elsejét a »Hungária« tágas kertihelyiségében. A ünnepség Marx és Lassalle arcképeinek leleplezésével vette kezdetét, utána szavatok, énekek, alkalmi beszédek, este pedig tánckövetkezett, mely virradtig tartott.

— **Jubileumi ünnepély.** A szabadkai szerb-nőegylet és a szabadkai szerb-dalárda együttesen, f. hó 3-án ma, vasárnap este 8 órakor a szerb hitközség dísztermében: Gaal Ferenc városi zenedei igazgatónk művészi és zeneköltői pályájának 25-ik évét megünnepelve, tiszteletére jubileumi hangversenyt rendez, melynek műsorán csakis Gaal Ferenc művei szerepelnek.

— **Honvédhuszáraink hadgyakorlatai.** A szabadkai 4 honvédhuszárezred az idei keretgyakorlatát Szabadkán tartja június havában. Ugyanitt tartatnak meg — a bajai osztályllyal együtt — az ősi gyakorlatok is, mint ezredgyakorlat.

— **Jótekönyvelő népünnepély.** A »Szabadkai I-ső nőegylet« és a »Szent Antal kenyere« kath. népönnyepély — mint értesülünk — f. év június 14-én tartja meg nagy állatsorsjátékkal egybekötött népünnepélyét a város erdőben.

— **Kettős football mérkőzés a városligetben.** A »szabadkai sport-egylet« május 3-án ma, vasárnap d. u. 3 órakor a városligetben nagy football mérkőzést, este pedig a »Nemzeti Casinó« földszinti helyiségében táncvigalmat rendez. — A »szabadkai sport-egylet« football csapata d. u. 3-4-ig a »hatalasi football club«-bal, 4-5-ig pedig a »bajai atletikai club«-bal fog kiállani mérkőzésre. E rendkívül érdekes versenyekre az érdeklő közönség figyelmét felhívjuk.

— **Esküvők.** Engelthaler László úvidéki kir. törvénytörvényes örök hűséget esküdött a zombori rom. kath. plebánia templomban Szondy Mariska kisasszonynak, Szondy Mátyás zombori kir. törvénytörvényes bíró bájos leányának. Az esketési szertartást Fejér Gyula apát-plebános celebrálta, s az esküvőn számu előkelő közönség volt jelen és utána az örömszülők házában villásreggeli volt, mely után az ifju boldog pár a déli vonatnal nászutra indult. — Alapfy István, városunk aljegyzője, ápril 28-án esküdött Kassán örök hűséget Mihalik Ella kisasszonynak.

— **Műút építés.** Bács Bodrogvármegye a kernyaja-ómorovica-topolyai törvényhatósági közút Ómorovica és Topolya községek közötti szakaszának műútta leendő kiépítésére a vármegye székházának kistermében Zomborban, f. év, május 20-án, d. e. 9 órakor zárt ajánlatokkal versenytárgyalást fog tartani. Költségelőirányzat 130.040 korona, bánatpénz 13.000 korona. Az írásbeli ajánlatokat f. év, május 19. d. u. 5 óráig kell beadni az alispáni hivatalhoz Zomborban. A részletes feltételek és műszaki iratok a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

— **Új templom Bács-Topolyán.** Császká György kalocsai érsek és id. gróf Zichy N. János s neje Kray Irma grófnő, mint kegy-

urak véglegesen megállapodtak abban, hogy Bács-Topolyán egy új, nagyarányú díszes templom építtessék a réginek helyére, megállapodtak a tervben is, amennyiben a pályatervek közül a »Krisztus Urunk« jelgőjű választották együttesen, e terv ó-góth stíly, szerzője Raichl Ferenc, szabadkai építészmérnök. A templom egyike lesz Bácska legjobb templomának, az építési költségek a kétszázézer koronát meghaladják.

— **Forgalom-kimutatás.** A szabadkai kereskedelmi és iparbanknak f. évi ápril havi összes forgalma — a hozzánk beköldött hivatalos kimutatás szerint — 1.866.990 korona 39 fillérre emelkedett.

— **A gőzgép kezelők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden május 10-én, d. e. 9 órakor fognak megtartani a városi új vizmütelep helyiségében. A vizsgálati kérvények 5-6 nappal előbb küldendők be a kerületi iparfelügyelőséghez (Szeged, Szilágyi-u. 1. sz.)**

— **A szabadkai »zöld« vásár.** Az ideai tavaszi országos vásárunk, május 10 és 11-én azaz jövő vasárnap és hétfőn fog megtartani.

— **A távbeszélő gyarapodik.** A helybeli távbeszélő hálózat (telefon) előfizetői sorába beléptek: 244. dr. Fölser István orvos. 245. Balogh Lipót mérnök. 246. Kunyi Illés és társa. 247. Sztojkovits György ügyvéd. 248. dr. Vojnits H. József ügyvéd. 249. Hauser Adolf lókereskedő. 250. Ügyvédi kamara. 251. Decsy Dezső gyógyszerész. 252. Friedman Róza virágárnoka. 253. Izrl. temető. 214. Mukits Aladár szőlője »Irmalak.« 159. Kladek Lukács vállalkozó. 194. Schwarcz Mór lókereskedő.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« földmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateret részére. 3-3.

— **Új zeneművek.** Rózsavölgyi és Társa cégtől Gaál Ferenc szabadkai zeneigazgató új magyar rhapszodiát adott ki 6. száma ez a rhapszodiák sorozatának amelyek eddig megjelentek, mint a termékeny zeneszerző szorgalmának ékesen szóló megnyilatkozásai. Gaál Ferenc aki ápril hónapban ülte meg művészi szereplésének 25-ik évfordulóját, Kuliffay F. Dankó Pista és Dóczy I. egy-egy eredeti dalának a felhasználásával alkotta meg új rhapszodiáját, de hozzátett a magáéből is sokat érdekeset. — Serly Lajos, az ismert jeles zeneköltő érdekes kísérlettel lép a zenekedvelő közönség elé egy magyar stílusban írt keringővel, amely a Hungária címet viseli. A bevezetésben hallgató-nak szólaltatja meg a keringő első részének a motívumát a magyar dal szokásos ritmusában 4/4 ütemben, majd páratlan ütemm formálja át a motívumot, megadván a keringőnek a magyar karaktert nemcsak mélabús hangulatával hanem az egyes keringőrészek ritmikájának magyaros kialakulásával. — A magyar dalok és népdalok anthológiájának 6-ik évfolyama 2 dalt tartalmaz Baka-Baitz Irmától. Bánatosan szól az egyik, élénken a másik: »Olyan a lány, mint a rózsza«, de egy-értékűek melodikus voltakban. — Ugyancsak B. Baitz Irma tollából jelent meg az Automobil induló egy dallamos trófás zenedarab. — Igen ügyes három szalondara-

bot adott ki továbbá a cég Ságody Othmártól, amelyek különösen előrehaladottabbaknak ajánlható. »Troismorceaux de Salon« címe ezen műnek amely egy Elegia-Humoresk és egy Romanzet tartalmaz. — Kontor Elek »Mária dalai«-ról már a megelőző füzetek ismeretősönél mondtunk kedvező véleményt. A köszöntsük Mária cím alatt megjelent IV. füzetéről is csak hasonló kedvező bírálatot mondhatunk. A mely vallásos érzést, amely Kontor műveit áthatja, érintetlen tisztaságban találjuk, mely a most megjelent füzetben is de mindjobban konstatalhatjuk a szerző talentumának a fejlődését a dalok kíséretében is.

— **Az osztálysorsjáték.** Tudvalevő dolog, hogy a magy. kir. szab. osztálysorsjáték játékterve már a most beveződő sorsjátéknak is több nyeresémet juttatott. Ez az új játékterv, a mely természetesen a májusban kezdődő sorsjátékra is vonatkozik, egész sor főnyeresémmel és nagyobb nyeresémnyel szaporítja a nyeresémnyeknek már amúgy is tekintélyes sommáját, a mennyiben ezt az összeget 13.160.000 koronáról 14.459.000 koronára emeli. Egy millióval nagyobb tehát a nyeresémnyek összege, míg a sorsjegyek száma tizezerrel lett nagyobb. Megjegyzendő, hogy az új nyeresémnyek közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, egy 20.000 koronás, öt 10.000 koronás. Mindez azt bizonyítja, hogy az új játékterv folytán a nyeresé esélye megjavult.

— **Gabona áraink.** Legutóbbi május 1-én tartott, pénteki hetivásárunkon a következő gabona árakat jegyezték métermázsanként:

Buza	—	—	7 frt 40 kr. 7 frt 50 kr.
Rózs	—	—	6 frt 20 kr. 6 frt 30 kr.
Árpa	—	—	frt — kr. 5 frt 80 kr.
Zab	—	—	frt — kr. 5 frt 50 kr.
Kukorica	—	—	frt — kr. 6 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő: **STOCZEK KÁROLY.**

Eladó szőlő.

CSENGÖDÖN, Kis-Körös felett
4 hold szőlő fajszerint ültetve
beszerzési áron eladó.

Dr. Thim József
APATIN, Bácsmegeye.

2-5.

Törlesztéses kölcsönök engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona sőt 800 korona is katastrális holdankint. Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrészé lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS,
bankigazgató
SZEGEDEN.

4-10.

Megbízható szolid ügynőkök alkalmaztatnak.

HIRDETmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1903. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejarat a Duna-utca felől.) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest 1903. évi április hó 26-án.

Magy Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyai. Hazay.

Nyomatott Szabados Sándornál Szabadkán.